

SEVGİLİ İLE BİR GÜN

-sallallahu aleyhi ve sellem-

﴿يَوْمَ مَعَ حَبِيبِكَ﴾

[Türkçe — Turkish — تري]

Eymen b. Abdulaziz Ebâ Numey

TERCEME : AHMET İYİBİLDİREN

TETKİK : MUHAMMED ŞAHİN

﴿ يوم مع حبيبك ﴾
« باللغة التركية »

أيمن بن عبد العزيز أبانمي

ترجمة: أحمد إيبيلدين

مراجعة: محمد شاهين

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Kendi sevgisinin yolunu, sevgili dostu Muhammed Mustafa -sallallahu alehi ve sellem-'e uymaya bağlayan ve sevgili Peygamberi -sallallahu alehi ve sellem-'i bütün insanlardan daha çok sevmeyeni, kendisine tam anlamıyla îmân etmiş saymayan Allah'a hamd olsun.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿ قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ

رَحِيمٌ ﴿٣١﴾ [سورة آل عمران الآية: ٣١]

"(Rasulüm!) De ki: Eğer Allah'ı gerçekten seviyorsanız bana uyun ki, Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Allah son derece bağışlayıcı ve merhametlidir."¹

Rasûlullah -sallallahu alehi ve sellem- de şöyle buyurmuştur:

((لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ وَالِدِهِ وَوَلَدِهِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ.)) [رواه البخاري]

"Hiçbiriniz beni babasından, çocuğundan ve bütün insanlardan daha çok sevmedikçe (tam) îmân etmiş olmaz."²

Eksiksiz ve en güzel salât ve selâm, seçkin peygamber, üstün vasıflı yol gösterici, aydınlatıcı kandil, bahşedilmiş rahmet ve ihsan edilmiş nimet olan Muhammed'e olsun. Gece ve gündüz birbirini takip ettikçe, Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun. İyî insanlar Allah'ı anmaya devam ettikçe Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun. Yağmur damlaları, ağaçların yaprakları, kum ve taşların taneleri sayısınca Allah'ın salât ve selâmı, Onun, temiz âile halkının, Muhacirlerin, Ensârın ve kıyâmet gününe kadar onlara en güzel şekilde uyanların üzerine olsun,

Gerçek bir müslüman, peygamberi ve sevgilisi Muhammed -sallallahu alehi ve sellem-'e mutlaka özlem duyar ve keşke ben de onun ashâbından olsaydım, meclisinde bulunsaydım, gözlerim onun mübârek yüzünün nûruyla dolsaydı, kulaklarım onun tatlı sözünü işitseydi, kalbi fetheden güzel ahlâkını görseymi ve onun Rabbine nasıl ibâdet ettiğine vakıf olsaydım diye temenni eder. Sevgili Peygamber -sallallahu alehi ve sellem-'in şu sözünü doğrularcasına bu uğurda sahip olduğu her şeyi fedâ etmek ister:

¹ Âl-i İmrân Sûresi: 31

² Buhârî

"Ümmetimin beni en çok sevenlerinden, benden sonra gelecek olan bazılarından her biri beni görmeyi o kadar çok arzu edecek ki, bu uğurda âilesini ve malını fedâ etmeyi bile göze alacaktır."¹

Bunun içindir ki ona uyanların hâli böyle idi.

➤ İbn-i Sîrîn, Ubeyde b. Amr'a şöyle dedi:

"Yanımızda, Enes b. Mâlik'ten kalma Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in bir miktar saçı bulunmaktadır.

Bunun üzerine Ubeyde dedi ki:

- Bende onun bir tek kılının bulunması, bana dünya ve içindekilerden daha sevimlidir."²

➤ Zehebî bu rivâyete bir not düşerek şöyle demiştir:

"Bu imam, bu sözü Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in vefâtından elli sene sonra söyledi. Peygamber'e âit olduğu kesin olarak ispatlanan böyle bir kıl bulsaydık zamanımızda biz neler demezdik? Bunu ispatlamak imkânsız denecek kadar zordur."

Zehebî yine şöyle demiştir:

"Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in başını tıraş ettiği zaman temiz saçlarını kendilerine bir ikram olmak üzere ashâbına dağıttığı bir gerçektir."³

Ah keşke onlardan bir tanesini biz de öpebilseydik!"

➤ Cubeyr b. Nufeyl -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir:

"Birgün Mikdad b. el-Ësved'in -Allah ondan râzı olsun- yanında oturuyorduk. Ona bir adam uğradı ve dedi ki:

-Ne mutlu Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i gören şu gözlere! Keşke senin gördüklerini biz de görseydik, senin şâhit olduklarına biz de şâhit olsaydık."

➤ Sâbit el-Bunanî -Allah ona rahmet etsin-, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in hizmetkârı Enes b. Mâlik'i -Allah ondan râzı olsun- gördüğü zaman ona doğru gider, ellerini öper ve şöyle derdi:

"Bu el, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in eline dokunan eldir."

Aynı şeyi Yahya b. el Hâris -Allah ona rahmet etsin-, Vâsile b. el-Ëska'i -Allah ondan râzı olsun- gördüğü zaman yapardı. Tâbiînden bazıları da Seleme b. el-Ëkva'i -Allah ondan râzı olsun- gördükleri zaman böyle yaparlardı ve Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e biat eden eli öperlerdi.

¹ Müslim

² Buhârî

³ Müslim

➤ el-Hasen el-Basrî -Allah rahmet eylesin-, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in, üzerine çıkıp hutbe okuduğu hurma kütüğünün kıssasını şöyle anlatır:

Bu kütüğü, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- daha sonra terk etmiş ve kendisine başka bir minber edinmişti. Bunun üzerine hurma kütüğünün, yavrusu kendisinden alınan dişi devenin inlemesi gibi inlediği duyulmuştu. Öyle ki mescitte bulunan herkes onun inlemesini işitiyordu. Nihayet Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- gelip elini üzerine koymuş ve kütük susmuştu.¹

el-Hasen el-Basrî bu olayı anlattığı zaman şunu derdi:

"Ey Müslümanlar! Bir odun parçası bile Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in özlemiyle inlemiş. Siz onu özlemeye daha layıksınız."

➤ Onlar, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'i sadece sevmek ve ona özlem duymakla kalmamışlar, bunun ötesine geçerek onun sünnetine göre hareket etmişler ve onu kendilerine bir örnek edinerek Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den yetişemedikleri kayıpları böylece telafi etmişlerdir.

Nitekim tâbiînin ileri gelenlerinden Ebu Müslim el-Havlânî -Allah rahmet eylesin- şöyle demiştir:

"Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in ashâbı, bizi bırakıp da onu sadece kendilerine âit olduğunu zannederlerse, Allah'a yemin olsun ki kendileriyle bu konuda öyle bir yarışırız ki onlar, arkalarında nice insanlar bıraktıklarını öğrenirler."

Ebu Müslim, ashâbı kirâmın -Allah onlardan râzı olsun-, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i sadece kendilerine mal etmelerini kabul etmemiş, peygamber sevgisinde onlarla yarışmak istemiştir. O, bu kutlu yarışın anlamını, Allah ve Rasûlüne yakınlık ve itaatte, başkasına kendisini tercih etmek gibi bir şeyin olamayacağını, yarışta öne geçmenin erdem ve vasıflarda öne geçmek olduğunu ve salih amellerde geri kalan kimseyle, nesebinin ileri geçiremeyeceğini gayet iyi anlamıştır.

Nitekim onlar şöyle demişlerdir:

"Bir kimsenin dünyevî konuda seninle yarıştığını gördüğün zaman sen de onunla âhiret konusunda yarış. Hiç kimsenin Allah'a itaatte seni geçmesini istemiyorsan ve gücün yetiyorsa, sen de onları geç."

➤ Onlardan sonra gelen selef de büyük-küçük her konuda sünneti izlemeye çok düşkünlüler.

¹ Buhârî

İşte İmam Ahmed -Allah rahmet eylesin- şöyle derdi:

"Hadis olarak neyi yazmışsam, onunla mutlaka amel ettim.Hatta Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in hacamat yaptırdığına ve kendisine hacamat yapan Ebu Tayyibe'ye bir dinar ücret verdiğiine dâir bir hadise rastlamıştım, ben de hacamat yaptırdığımda bu işi yapan kişiye bir dinar verdim."

O şöyle demiştir:

"Eğer gücün yeterse hakkında bir hadis olmadıkça, saçının bir telini bile kaşıma".

Bunun sebebi, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in her konuda mükemmel bir insan oluşundandır.

Nitekim Nevevî -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir:

"Eğer onun şekline bakarsan, ondan daha güzeli yoktur.Onun ahlâk ve hasletlerine bakarsan, ondan daha mükemmeli yoktur.Genel olarak bütün insanlara, özel olarak da müslümanlara olan lütuf ve ihsanına bakarsan, ondan daha vefâlısı yoktur."

Şüphesiz ki en büyük nimetlerden birisi, bir kula, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sevgisinin bahşedilmesidir.

Nitekim İbn-i Kayyim -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir:

"Bu konuda tam bir sadakat gösterdiği zaman -yani kul bütün duşu ve düşünceleriyle Rabbini gâye edindiğinde- kendisine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sevgisi bahşedilir, ruhâniyeti onun kalbini kuşatır. Allah Teala'nın onu nebî, rasûl ve hidâyet rehberi kıldığı gibi, o da Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'i kendisine önder, öğretmen, üstat, şeyh ve örnek olarak kabul eder. Artık onun hayat hikâyesini, getirdiği dînin ilkelerini, kendisine vahyin indirilişini inceler; kişisel özelliklerini, huş ve ahlakını, hal ve hareketlerindeki âdâbını,uşkusunu ve uşanıklığını, ibâdetini, âilesi ve arkadaşlarıyla ilişkilerini içice öğrenir. Böylece sanki onunla beraber onun ashâbından birisi olur." ¹

Ben de derim ki, Muhammed Mustafa -sallallahu aleyhi ve sellem- ile arkadaşlık edemeyenler, onun sünnetine arkadaşlık etme fırsatını kaşımasınlar.

Söylediği ve yaptığı her şeyi örnek aldığı ve her şeyde yolunu izlediğin sevgilin ile son derece mutluluk duşacağın bir günü birlikte yaşaman ne güzeldir!

Nasıl olmasın ki? Sen yaratılmışların en hayırlısına uşacak ve sanki önünde görüşmüş gibi onu örnek alacaksın... Dene... Bunu görecekisin. Bundan sonraki günlerinin hepsinin, sevgilin Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- ile birlikte olmasını temenni ederim.

¹ Medâricu's-Sâlikîn, 3/268.

Not:

Âyet ve hadislerde mevcut olmayan bir fazilet inancına sebep olacağı için belli bir günü tahsis etmek câiz değildir. Fakat Allah'ın izniyle arkadaşlığın başlamasına vesile olması için herhangi bir günü tercih etmelisin.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- ile beraber bir gün geçirmeden önce onun yaratılışını tanımamız gerekir.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Yaratılış Özellikleri:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- orta boylu ve geniş omuzlu idi. Kulak memesine kadar uzayan saçları vardı. O, insanların en güzel yüzlüsü ve ahlakça en güzel olanı idi.¹ Ne çok uzun, ne de kısa idi. Ne çok beyaz, ne de çok esmer idi. Saçları ne çok kıvrıkcık, ne de düz idi.² İnsanların en yakışıklısı idi, beyaz ve sevimli bir yüzü vardı.³ Sanki dökme gümüş gibi idi.⁴ Işık saçan bir renkte idi. Terleri sanki bir inci tanesi gibi idi.⁵ Sakalının kılları sık ve gür idi.⁶

Câbir b. Semura'ya -Allah ondan râzı olsun-:

"Yüzü kılıç gibi parlak mıydı?" diye sorulunca o şöyle demiştir:

"Hayır. Aksine güneş ve ay gibi idi, yuvarlak yüzlü idi."⁷

Geniş ağızlı, göz kapakları uzun ve topuğu az etli idi.⁸ Ne şişman, ne zayıf, ne uzun, ne de kısa idi.⁹ El ve ayakları irice, avuçları geniş idi.¹⁰

Enes -Allah ondan râzı olsun- şöyle demiştir:

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in ellerinden daha yumuşak olan ne bir ipeğe, ne de bir dibâceye¹¹ dokundum. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in kokusundan daha güzel kokan ne bir misk, ne de amber kokladım."¹²

Onun teri alınır ve en güzel kokuyu elde etmek için bir şişenin içine konurdu.¹³

Bu, sevgili peygamberimiz Muhammed Mustafa -sallallahu aleyhi ve sellem- ile birlikte geçireceğimiz bir günün başladığı anlardır. Bu bilgiler özet olarak, çağımızın büyük hadis âlimi Muhammed Nâsiruddîn el-Elbânî'nin Kütüb-ü Sitt'e'deki sahih hadisleri topladığı eserinden alınmıştır. Sadece az da olsa ihtiyaç duyulduğunda başka kaynaklara da müracaat edilmiştir.

¹ Buhârî

² Buhârî

³ Müslim

⁴ Elbânî: "Silsiletü'l-Ehâdisi's-Sahîha"

⁵ Müslim

⁶ Müslim

⁷ Müslim

⁸ Müslim

⁹ Müslim

¹⁰ Buhârî

¹¹ Brokar, bir yüzü kabartma kumaş, kalın ipek (M. Şahin)

¹² Müslim

¹³ Müslim

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Gece Uykudan Uyanışı, Abdest Alışı ve Geceyi İbâdetle Geçirışı:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- uykusundan uyanıldığı zaman şöyle derdi:

((الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَحْيَانَا بَعْدَ مَا أَمَاتَنَا وَإِلَيْهِ النُّشُورُ.))

"Bizi öldürdükten sonra diriltten Allah'a hamdolsun. Dönüş, yalnızca O'nadır."¹

Önce dişlerini misvakla temizlerdi.² Bazen Âl-i İmrân sûresinin 190. âyetinden başlar, sûrenin sonuna kadar okurdu.³ Sonra güzelce abdest alırdı.⁴

Helâya gireceği zaman şöyle derdi:

((اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْخُبْثِ وَالْخَبَائِثِ.))

"Allahım! Pislikten ve pis olan şeylerden (erkek ve dişi şeytanlardan) sana sığınırım."⁵

Helâdan çıktığı zaman şöyle derdi:

((غُفْرَانَكَ.))

"(Allahım!) Beni bağışla."⁶

Bazen su ile temizlenir (taharetlenir),⁷ bazen temizlenirken üç tane taş kullanırdı.⁸ Bazen de önce taş, sonra da su kullanarak her ikisini birlikte yapardı. Def'i hâcetini giderirken açıkta yapmaz, insanlardan uzakta yapardı ve nadir durum olmadıkça⁹ ayakta abdest bozmazdı.¹⁰

Abdest aldığı zaman suyu iktisatlı kullanır, önce ellerini üç defa yıkar,¹¹ sonra üç avuç suyla üçer defa önce ağzını çalkalar sonra burnuna su çekerdi. Her bir avuç suyun yarısıyla ağzını çalkalar, yarısını da burnuna verirdi.¹² Burnuna suyu sağ eliyle verir, sol eliyle sümkürürdü. Oruçlu olmadıkça buruna iyice çekmeyi emrederdi.¹³ Sonra başının saç bitiminden sakallarına kadar üç defa yüzünü yıkar,¹⁴ suyu diplerine iyice ulaştırmak için

¹ Müslim

² Buhârî

³ Buhârî

⁴ Buhârî

⁵ Buhârî

⁶ Elbânî: Sahîh-i İbn-i Mâce

⁷ Buhârî

⁸ Buhârî

⁹ Müslim

¹⁰ Elbânî: Sahîh-i Tirmizî

¹¹ Buhârî

¹² Buhârî

¹³ Elbânî: Sahîh-i Ebî Dâvud

¹⁴ Buhârî

bazen parmakları ile sakallarının arasını hilallerdi.¹ Sonra parmak uçlarından dirseklerine kadar kollarını üçer defa yıkardı.² Parmakların arasının hilallenmesini tavsiye ederdi.³ Sonra iki eliyle başını mesh ederdi. Başın ön kısmından başlar, arkasına kadar ellerini götürür, sonra başladığı yere geri getirirdi.⁴ Sonra kulaklarının içini ve dışını mesh ederdi.⁵ Sonra aşık kemikleri ile birlikte ayaklarını üçer defa yıkardı.⁶

Nitekim Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buğurmıştır:

"Sizden biriniz güzelce abdest aldıktan sonra:

((أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ
وَرَسُولُهُ.))

'Allah'tan başka hakkıyla ibâdetle lâıyk hiçbir ilah olmadığına, O'nun bir olduğuna ve ortağının bulunmadığına şehâdet ederim. Yine Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Allah'ın kulu ve elçisi olduğuna şehâdet ederim', derse kendisi için cennetin sekiz kapısı açılır, hangisinden dilerse oradan girer."⁷

Sonra şunu ilâve ederdi:

((اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّابِيْنَ، وَاجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِيْنَ.))

"Allahım! Beni çokça tevbe edenlerden kıl. Ve beni (günah ve pisliklerden) temizlenenlerden kıl."⁸

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buğurmıştır:

"Müslüman veya mü'min bir kul, abdest aldığı anda yüzünü yıkadığı zaman, yıkadığı su ile veya suyun son damlasıyla birlikte gözleriyle bakmak sûretiyle işlemiş olduğu bütün (küçük) günahları yüzünden çıkıp gider. Ellerini yıkadığı zaman, yıkadığı su ile veya suyun son damlasıyla birlikte elleriyle işlemiş olduğu bütün (küçük) günahları ellerinden çıkıp gider. Ayaklarını yıkadığı zaman, yıkadığı su ile veya suyun son damlasıyla birlikte ayaklarının yürümek sûretiyle işlemiş olduğu bütün (küçük) günahları ayaklarından çıkıp gider. Öyle ki günahlardan tamamen arınarak çıkar."⁹

¹ Elbânî: Sahîh-i Tirmizî

² Buhârî

³ Elbânî: Sahîh-i Ebî Dâvud

⁴ Buhârî

⁵ Elbânî: Sahîh-i Ebî Dâvud

⁶ Buhârî

⁷ Müslim

⁸ Elbânî: Sahîh-i Tirmizî

⁹ Müslim

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- geceleri on bir rekât namaz kılardı. Önce dört rekât kılardı ki bu rekâtların uzunluğundan ve güzelliğinden sorma! Sonra dört rekât daha kılardı. Bunların da uzunluğundan ve güzelliğinden sorma. Sonra üç rekât vitir kılardı.¹ Bazen on üç rekât namaz kılardı.² Sonra müezzin gelip ezân okuyuncaya kadar yatardı. Müezzin ezânı okuduktan sonra kalkar, kısa olarak iki rekât namaz kılardı. Bu iki rekât, sabah namazının sünneti idi.³ Birinci rekâtında Kâfirûn, ikinci rekâtında ise İhlâs sûrelerini okurdu.⁴ Bu iki rekât sünnetten sonra bazen sağ yanı üzerine yatardı.⁵

Müezzini işittiği zaman onun söylediklerinin aynısını söyler, "Haşşe ales-salâh" ve "Haşşe alel-felâh"a geldiğinde: "La havle velâ kuvvete illa billâh" derdi.⁶ Bu sözleri kalpten söyleyenin cennete gireceğini söylerdi.⁷ Ezândan sonra kendisine salâtta bulunmayı emrederdi.⁸

Nitekim Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

"Her kim, ezânı (ın tamamını) işittiğinde:

((اللَّهُمَّ رَبِّ هَذِهِ الدَّعْوَةُ التَّامَّةُ، وَالصَّلَاةُ الْقَائِمَةُ، آتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ
وَالْفَضِيلَةَ، وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتُهُ، حَلَّتْ لَهُ شَفَاعَتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ.))

'Bu tam dâvetin (tevhîd dâvetinin) ve devamlı⁹ olan namazın Rabbi olan Allahım! Muhammed'e vesîle¹⁰ ve fazîleti¹¹ ver. Onu (kıyâmet günü) vadettiğin Makam-ı Mahmûd'a¹² ulaştır' derse, kıyâmet günü şefaatin ona gerekli olur." ¹³

O şöyle buyurmuştur:

"Her kim müezzini işittiği zaman:

((أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ،
رَضِيتُ بِاللَّهِ رَبًّا، وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولًا، وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا.))

¹ Buhârî

² Buhârî

³ Buhârî

⁴ Müslim

⁵ Buhârî

⁶ Elbânî: Silsiletu'l-Ehâdîsi's-Sahîha

⁷ Müslim

⁸ Müslim

⁹ Hadiste geçen "el-Kâime" lafzı, devamlı anlamındadır. Çünkü namazı, hiçbir dîn ve hiçbir şeriat değiştirmemiştir. Gökler ve yer var olduğu sürece namaz devam edecektir. (M. Şahin)

¹⁰ Vesîle: Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in de haber verdiği gibi, cennette bir makamdır. (M. Şahin)

¹¹ Fazîlet: Diğer yaratılanlara göre fazladan bir makamdır. (M. Şahin)

¹² Makam-ı Mahmûd: Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in kıyâmet günü Rabbinin huzurunda duracağı ve ümmeti için şefaati dileyeceği övülen makamdır. (M. Şahin)

¹³ Buhârî

"Ben şehâdet ederim ki Allah'tan başka hakkıyla ibâdetle lâıık hiçbir ilah yoktur. O, tekdir ve ortağı yoktur. Muhammed O'nun kulu ve elçisidir. Rab olarak Allah'ı, Rasûl olarak Muhammed'i, dîn olarak da İslâm'ı kabul ettim' derse, (küçük) günahları bağışlanır."¹

Sonra namaza çıkar ve mescide giderken şöyle derdi:

((اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ فِيْ قَلْبِيْ نُورًا، وَفِيْ لِسَانِيْ نُورًا، وَفِيْ سَمْعِيْ نُورًا، وَفِيْ بَصَرِيْ نُورًا، وَفِيْ فَوْقِيْ نُورًا، وَفِيْ تَحْتِيْ نُورًا، وَفِيْ يَمِيْنِيْ نُورًا، وَفِيْ شِمَالِيْ نُورًا، وَفِيْ أَمَامِيْ نُورًا، وَفِيْ خَلْفِيْ نُورًا، وَعَظْمِيْ نُورًا، وَاجْعَلْ لِّيْ نُورًا.))

"Allahım! Kalbimde bir nûr, dilimde bir nûr kıl. Kulağımda bir nûr, gözümde bir nûr kıl. Üstümde bir nûr, altımda bir nûr kıl. Sağımda bir nûr, solumda bir nûr kıl. Önümde bir nûr, arkamda bir nûr kıl. Benim için büyük bir nûr kıl."²

O şöyle buıurmuştur:

"Gece karanlıklarında (namaz için) mescitlere çokça yürüyenlere kıyamet gününde (sirat köprüsünün üzerinde onları her taraflarından kuşatan)³ eksiksiz bir nurla müjdele."⁴

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- mescide gireceğı zaman önce sağ aıağını içeri atar sonra şöyle derdi:

((اَعُوْذُ بِاللّٰهِ الْعَظِيْمِ، وَبِوَجْهِهِ الْكَرِيْمِ، وَسُلْطَانِهِ الْقَدِيْمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيْمِ.))

"Allah'ın rahmetinden kovulmuş şeytandan, Yüce Allah'a, O'nun kerîm vechine ve ezelî hükümranlığına sığınırım."⁵

Mescide girince de şöyle derdi:

¹ Müslim

² Müslim

³ Bunu doğrulayan Allah Teâlâ'nın şu sözüdür: "Onların (imân edenlerin) nûru, önlerinden ve sağlarından yürür. Ve onlar: Rabbimiz! (Sirat köprüsünü geçinceye ve cennete ulaşıncaıa kadar) bize nûrumuzu tamamla. Bizi bağışla. Şüphesiz ki senin her şeyde gücün yeter, derler." Tahrir Sûresi: 8 (M. Şahin)

⁴ Elbânî: Sahîh-i Ebî Dâvud

⁵ Elbânî: Sahîh-i Ebî Dâvud

((بِسْمِ اللَّهِ، وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ. اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِيْ ذُنُوْبِيْ، وَافْتَحْ لِيْ اَبْوَابَ رَحْمَتِكَ.))

"Allah'ın adıyla, Allah'ın selâmı, Rasûlullah'ın üzerine olsun. Allahım! Günahlarımı bağışla ve rahmetinin kapılarını bana aç."

Mescitten çıktığı zaman şöyle derdi:

((بِسْمِ اللَّهِ، وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ. اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِيْ ذُنُوْبِيْ، وَافْتَحْ لِيْ اَبْوَابَ فَضْلِكَ.))

"Allah'ın adıyla, Allah'ın selâmı, Rasûlullah'ın üzerine olsun. Allahım! Günahlarımı bağışla ve lütfunun kapılarını bana aç."¹

Mescitten çıkarken buna şu duânın da ilâve edilmesini tavsiye ederdi:

((اَللّٰهُمَّ اغْصِنِيْ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيْمِ.))

"Allahım! Beni, rahmetinden kovulmuş şeytandan koru."²

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Namaz Kılışı:

¹ Elbânî: Sahîh-i Nesâî ve Sahîh-i İbn-i Mâce

² Sahîh-i Sahîh-i İbn-i Mâce

Namaz onun gözünün nûru, huzuru ve sıkıntı anlarındaki sığınağı idi.¹ Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- namaza kalktığı zaman misvakı ağzında oynatırdı.² Sütreye doğru namaza durur ve ona yaklaşır.³ Önüne sütte olarak mızrağı koyar ve ona doğru namaz kılar.⁴ Namaz kılan kişiye önünden kimsenin geçmesine izin vermemesini ve bunu engellemesini emrederdi.⁵ Kibleye yönelir, sonra ellerini omuz hizâsına kadar kaldırarak (Allahu Ekber) derdi.⁶ Bu esnada parmakları açık, kulaklarının yanında ve avuç içi kibleye yöneliktir.⁷ Sonra sağ elinin avucunu, sol elinin üzerine gelecek ve göğsünün üstüne koyardı.⁸ Secde yerine bakar ve namazdan çıkıncaya kadar secde yerinden gözünü ayırmazdı.⁹

Sonra namaza şu duâ ile başlardı:

((اَللّٰهُمَّ بَاعِدْ بَيْنِي وَبَيْنَ خَطَايَايَ كَمَا بَاعَدْتَ بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ،
اَللّٰهُمَّ اغْسِلْنِيْ مِنْ خَطَايَايَ بِالثَّلْجِ وَالْمَاءِ وَالْبَرْدِ، اَللّٰهُمَّ نَقِّنِيْ مِنْ خَطَايَايَ
كَمَا يُنَقَّى الثَّوْبُ الْاَبْيَضُ مِنَ الدَّنَسِ.))

"Allahım! Doğu ve batının arasını uzaklaştırdığın gibi, beni de günahlarımdan uzaklaştır. Allahım! Beyaz elbisenin kirden temizlendiği gibi, beni de günahlarımdan temizle. Allahım! Beni günahlarımdan kar, su ve dolu ile arındır (temizle)."¹⁰

Sonra istiâze eder ve şöyle derdi:

((اَعُوْذُ بِاللّٰهِ السَّمِيعِ الْعَلِيْمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيْمِ مِنْ هَمْزِهِ وَنَفْخِهِ وَ
نَفْثِهِ.))

"Allah'ın rahmetinden kovulmuş şeytandan, onun vesvesesinden, küfre götüren kibirden ve sihirinden, hakkıyla işiten ve bilen Allah'a sığınırım."¹¹

Sonra besmeleyi sessiz olarak çekerti.¹²

Fâtiha sûresini okuduğu zaman, âyetlerin arasında durarak kesik kesik okurdu.

¹ Buhârî

² Buhârî

³ Müslim

⁴ Müslim

⁵ Müslim

⁶ Müslim

⁷ Buhârî

⁸ Sahîh-i Ebî Dâvud

⁹ Buhârî ve Hâkim rivâyet etmişler, Elbânî de 'hadis, sahihtir' demiştir.

¹⁰ Buhârî

¹¹ Elbânî: Sahîh-i Ebî Dâvud

¹² Buhârî

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾

(Elhamdulillahi Rabbi'l-Âlemîn) âyetini okur, sonra durur. Sonra:

﴿الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾

(er-Rahmân'ir-Rahîm) âyetini okur, sonra durur. Sonra:

﴿مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ﴾

(Mâlikî yevmi'ddîn) âyetini okur ve sûrenin sonuna kadar bu şekilde okurdu.

Kıraatının tamamında âyet sonlarında bu şekilde durur, bir sonraki âyetle bitştirerek okumazdı.¹ Kıraatını uzatarak okurdu.² Fâtiha sûresini okuyup bitirdiği zaman sesli olarak ve sesini uzatıp "âmîn" derdi.³ Âmin demesi, meleklerin âmîn demesine denk gelen kimsenin geçmiş (küçük) günahlarının bağışlanacağını söylardı.⁴ Sabah namazının farzında, Fatiha'dan sonra "tıval-i mufassal" denilen kısa âyetli uzun sûreleri (Kâf sûresinden Murselât sûresine kadar olan sûrelerden) okurdu.⁵ Sabah namazının farzında altmış ile yüz âyet arasında okurdu.⁶ Bazen de uzun âyetli sûrelerden okurdu.⁷ Cuma günü sabah namazının farzının birinci rekâtında "Secde" sûresini, ikinci rekâtında ise, "İnsan" sûresini okurdu.⁸ Öğle namazının farzının ilk iki rekâtının her birinde otuz âyet, son iki rekâtının her birinde on beş âyet veya bunun yarısı; ikindi namazının farzının ilk iki rekâtının her birinde on beş âyet, son iki rekâtının her birinde bunun yarısı kadar okurdu.⁹ Öğle ve ikindi namazının farzının son iki rekâtında bazen sadece fâtihayı okurdu.¹⁰ Bazen okuduğu âyetleri onlara işittirirdi (sahâbenin işiteceği şekilde okurdu).¹¹ Akşam namazının farzında bazen "kısar-ı mufassal" denilen kısa âyetli kısa sûreleri¹² (Duhâ sûresinden Nâs sûresine kadar olan sûrelerden), bazen de Tur ve A'râf gibi uzun sûreleri okurdu.¹³ Yatsı namazının farzında ise, "Evâsit-ı Mufassal" denilen kısa âyetli orta sûreleri okurdu.¹⁴

Kıraatı bitirdiği zaman ellerini kaldırır, tekbir alır ve rükûa varırdı.¹⁵ Rükûda iken ellerini dizlerine koyar,¹ sanki onları tutuyormuş gibi kavrar,² parmaklarının arasını açar,³

¹ Elbânî: Sahîh-i Ebî Dâvud

² Buhârî

³ Buhârî

⁴ Buhârî

⁵ Elbânî: Sahîh-i Nesâî

⁶ Buhârî.

⁷ Müslim

⁸ Buhârî

⁹ Müslim

¹⁰ Buhârî

¹¹ Buhârî

¹² Elbânî: Sahîh-i Nesâî

¹³ Buhârî

¹⁴ Elbânî: Sahîh-i Nesâî

¹⁵ Buhârî

dirseklerini yanlarından uzaklaştırır,⁴ sırtını yayar ve düzleştirir,⁵ başını kaldırmaz, indirmez, bu ikisinin arası bir durumda tutardı.⁶

Rükûda iken üç defa şöyle derdi:

((سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ))

"Büyük Rabbimi bütün noksanlıklardan tenzih ederim."⁷

Bazen bunu daha fazla tekrarlar, bazen şunları ilâve ederdi:

((سُبُّوحٌ، قُدُّوسٌ، رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ))

"Rükû ve secde her türlü noksanlıklardan, ortak edinmekten, ulûhiyete ve yaratana lâayık olmayan şeylerden uzak ve temiz olan, meleklerin ve Rûh'un Rabbi (Allah) içindir."⁸

((سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي))

"Rabbimiz olan Allahım! Sana hamd ederek, seni bütün noksanlıklardan tenzih ederim. Allahım! Beni bağışla."⁹

Bu duâyi rükû ve secdesinde çokça tekrarlardı.

Nitekim Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

"Dikkat edin! Ben, secde veya rükûda Kur'an okumaktan men edildim. Rükûda iken Rabbi yüceltin, secdede ise çokça duâ etmeye çalışın. Çünkü rükûda yapılan duâ, sizin için kabul edilmeye daha layıktır."¹⁰

Sonra:

((سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ))

"Allah, kendisine hamd edenin hamdini kabul etti."

Dişerek belini rükûdan doğrulturdu. Doğrulurken ellerini kaldırır ve ayakta iken:

((رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ))

¹ Buhârî

² Elbânî: Sahîh-i Ebî Dâvud

³ Elbânî: Sahîh-i Ebî Dâvud

⁴ Elbânî: Sahîh-i Ebî Dâvud

⁵ Buhârî

⁶ Müslim

⁷ Elbânî: Sahîh-i İbn-i Mâce

⁸ Müslim

⁹ Buhârî

¹⁰ Müslim

"Rabbimiz! Hamd, yalnızca sanadır." derdi.¹

Bu duâyı bazen vav'sız söyler, bazen başında "Allahumme" ile birlikte, bazen de bu lafız olmadan söylerdi.²

Nitekim Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buğurmuştur:

"İmam 'semiallahu limen hamideh' dediğinde 'Allahumme Rabbenâ lek-el- hamd' diyen kimsenin sözü meleklerin sözüne denk gelirse, geçmiş (küçük) günahları bağışlanır."³

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- daha sonra:

((حَمْدًا كَثِيرًا طَيِّبًا مُبَارَكًا فِيهِ.))

"Riğâdan uzak ve bereketi kesilmeyen çokça hamd.." diyenin bu ilâvesini tasdik etmiş ve şöyle demişti :

"Otuz küsur melek gördüm ve bu sözü ilk önce hangimiz yazarız diye yarışıyorlardı."⁴

Bazen de şu ilâveyi yapardı:

((مِلْءَ السَّمَاوَاتِ وَمِلْءَ الْأَرْضِ وَمِلْءَ مَا شِئْتَ مِنْ شَيْءٍ بَعْدُ.))

"Gökler dolusu, yer dolusu ve bundan sonra dilediğin şeyler dolusunca hamd sanadır."⁵

Sonra tekbir alır ve secdeye varırdı.⁶ Secdede burnunu ve alnını yere yerleştirir,⁷ avuçlarına dayanır, onları yere yayar,⁸ parmaklarını kapatır, onları kibleye yöneltir,⁹ omuzları hizâsında,¹⁰ bazen kulakları hizâsında bulundururdu.¹¹ Dizlerini ve ayak parmaklarının uçlarını yere yerleştirir¹² ve ayak parmaklarını kibleye yöneltirdi.¹³ Baldırları ile bacaklarının ve karnının arasını açardı ve koltuk altlarının beyazı arkasından görününceye kadar kollarını yanlarından uzaklaştırırdı.¹⁴

Secdesinde üç defa şöyle derdi:

((سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى.))

¹ Buhârî

² Buhârî

³ Buhârî

⁴ Buhârî

⁵ Müslim

⁶ Buhârî

⁷ Elbânî: Sahîh-i Ebî Dâvud

⁸ Elbânî: Sahîh-i Ebî Dâvud

⁹ Elbânî: Sahîh-i Ebî Dâvud

¹⁰ Elbânî: Sahîh-i Ebî Dâvud

¹¹ Elbânî: Sahîh-i Nesâî

¹² Beyhâkî rivâyet etmiş, Elbânî de 'hadis, sahihtir' demiştir

¹³ Buhârî

¹⁴ Buhârî ve Müslim

"Yüce olan Rabbimi bütün noksanlıklardan tenzih ederim."¹

Bazen bunu daha fazla tekrar eder ve rükûda zikrettiğimiz duâları da söyler ve şöyle duâ ederdi:

((اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِيْ ذَنْبِيْ كُلَّهُ، دِقَّةً وَجِلَّةً، وَأَوَّلَهُ وَآخِرَهُ، وَعَلَانِيَتَهُ وَسِرَّهُ.))

"Allahım! Günahlarımın hepsini; küçüğünü ve büyüğünü, ilkini ve sonunu, gizlisini ve âşikarını bağışla."²

Ayrıca şöyle duâ ederdi:

((اَللّٰهُمَّ لَكَ سَجَدْتُ وَبِكَ اٰمَنْتُ، وَلَكَ اَسْلَمْتُ، سَجَدَ وَجْهِيْ لِلَّذِيْ خَلَقَهُ، وَصَوَّرَهُ، وَشَقَّ سَمْعَهُ وَبَصَرَهُ، تَبَارَكَ اللهُ اَحْسَنُ الْخَالِقِيْنَ.))

"Allahım! Sana secde ettim, sana îmân ettim ve sana teslim oldum. Yüzüm; kendisini yaratan ve ona şekil veren, onda göz ve kulak açan (Allah)a secde etti. Takdir eden ve şekil verenlerin en güzeli olan Allah'ın bereketi pek çoktur."³

((اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَعُوْذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ، وَبِمُعَافَاتِكَ مِنْ عُقُوْبَتِكَ وَ اَعُوْذُ بِكَ مِنْكَ لَا اُحْصِيْ ثَنَاءً عَلَيْكَ اَنْتَ كَمَا اَتْنَيْتَ عَلٰى نَفْسِكَ.))

"Allahım! Gazabından rızana, cezalandırmandan affına; senden yine sana sığınırım. Sana olan övgülerini sayamam. Sen, kendini övdüğün gibisin."⁴

O şöyle buğururdu:

"Kulun Rabbinin rızasına ve ihsanına en yakın olduğu an, secde halidir. O halde secdede çokça duâ edin."⁵

Sonra tekbir getirerek başını secdeden kaldırır,⁶ oturup doğrulur, sol ayağını yere yayar ve üzerine oturur, sağ ayağını parmakları kibleye gelecek şekilde diker,⁷ avuçlarını baldırlarının veya dizlerinin üzerine koyardı.⁸

İki secde arasında şu duâyı okurdu:

¹ Elbânî: Sahîh-i İbn-i Mâce

² Müslim

³ Müslim

⁴ Müslim

⁵ Müslim

⁶ Buhârî

⁷ Elbânî: Sahîh-i Nesâî

⁸ Müslim

((اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي، وَارْحَمْنِي، وَاهْدِنِي، وَاجْبُرْنِي، وَعَافِنِي وَارْزُقْنِي، وَارْفَعْني))

"Allahım! Beni bağışla, bana merhamet et, beni doğru yola ilet, beni islah eyle, bana âfiyet ver, bana rızık ver ve beni yücelt."¹

Bazen de şöyle derdi:

((رَبِّ اغْفِرْ لِي، رَبِّ اغْفِرْ لِي))

"Rabbim! Beni bağışla. Rabbim! Beni bağışla."²

İki secde arasında yaklaşık bir secde süresi kadar otururdu.³ Sonra tekrar secdeye varır ve birinci secdede yaptığıının aynısını yapar, sonra elleriyle yere dayanarak ikinci rekâta kalkardı.

Teşehhütteki oturuşuna gelince sağ elini, sağ baldırının veya sağ dizinin üzerine koyar, başparmağından sonraki işaret parmağı ile kibleye doğru işaret eder,⁴ hareket ettirerek onunla duâ eder,⁵ bakışını ona diker,⁶ sağ elinin diğer bütün parmaklarını kapatır⁷ veya başparmağı ile orta parmağını halka yapar⁸ ve sol elini sol baldırının veya sol dizinin üzerine parmaklarını yayarak koyardı.⁹ Teşehhüdde (yapılan duâlardan birisinde) şöyle duâ ederdi:

((التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ، وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ. أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ))

"Bütün mülkler, ibâdetler ve güzel sözler, ancak Allah içindir. Ey peygamber! Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi senin üzerine olsun. Selâm, bizim ve Allah'ın iyi kullarının üzerine olsun. Allah'tan başka hakkıyla ibâdetle lâıyk hiçbir ilah olmadığına şehâdet ederim. Ve yine Muhammed -sallallahu alehî ve sellem-'in O'nun kulu ve elçisi olduğuna şehâdet ederim."¹⁰

Sonra birçok şekilde rivâyet olunan duâlardan birisiyle kendisine şöyle salâvat getirirdi:

¹ Elbânî: Sahîh-i Ebî Dâvud ve Tirmizî.

² Elbânî: Sahîh-i İbn-i Mâce

³ Buhârî ve Müslim

⁴ Müslim

⁵ Elbânî: Sahîh-i Nesâî

⁶ Müslim

⁷ Müslim

⁸ Elbânî: Sahîh-i Nesâî

⁹ Müslim

¹⁰ Buhârî

((اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى اِبْرَاهِيْمَ وَعَلَى آلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ، اَللّٰهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى اِبْرَاهِيْمَ وَعَلَى آلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ.))

"Allahım! İbrahim'i ve İbrahim'in âilesini meleklerinin yanında methettiğin gibi, Muhammed'i ve Muhammed'in âilesini de meleklerinin yanında methet. Şüphesiz ki sen; çok övülensin, şeref sahibisin. Allahım! İbrahim'i ve İbrahim'in âilesini mübârek kıldığın gibi, Muhammed'i ve Muhammed'in âilesini de mübarek kıl. Şüphesiz ki sen; çok övülensin, şeref sahibisin."¹

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- üçüncü rekâta kalktığı zaman tekbir alır ve ellerini kaldırır.² Son teşehhüd için oturduğu zaman birinci teşehhüdde yaptığıının ayısını yapardı ancak bu teşehhüde teverruk ederek otururdu. Yani sağ ayağını dike³ ve sol ayağını sağ baldırının ve bacağının altına yerleştirirdi.⁴

O şöyle derdi:

"Biriniz teşehhüdü bitirince, dört şeyin şerrinden Allah'a sığinsın ve şöyle desin:

((اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ جَهَنَّمَ وَمِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ وَمِنْ شَرِّ فِتْنَةِ الْمَسِيْحِ الدَّجَالِ.))

"Allahım! Cehennem ve kabir azabından, hayat ve ölüm fitnesinden ve Mesih Deccal fitnesinin şerrinden sana sığınırım."⁵

Sonra istediği şekilde duâ etsin.⁶

Ebu Bekir'e -Allah ondan râzı olsun- şu duâyı öğretmişti:

((اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ ظَلَمْتُ نَفْسِيْ ظُلْمًا كَثِيْرًا، وَلَا يَغْفِرُ الدُّنُوْبَ اِلَّا اَنْتَ، فَاغْفِرْ لِيْ مَغْفِرَةً مِنْ عِنْدِكَ وَارْحَمْنِيْ اِنَّكَ اَنْتَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ.))

"Allahım! Ben nefsimе çok zulmettim. Günahları ancak sen bağışlarsın. Katından bir mağfiretle beni bağışla ve bana merhamet eyle. Şüphesiz ki sen, çok bağışlayan ve çok merhamet edensin."¹

¹ Buhârî

² Buhârî

³ Buhârî

⁴ Müslim

⁵ Müslim

⁶ Elbânî: Sahih-i Nesâî

Muaz b. Cebel'e -Allah ondan râzı olsun- her farz namazın arkasından şöyle duâ etmesini tavsiye etti:

((اَللّٰهُمَّ اَعِنِّيْ عَلٰى ذِكْرِكَ، وَشُكْرِكَ وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ.))

"Allahım! Seni zikretmek, sana şükretmek ve sana güzelce ibâdet etmekte bana yardım et."²

Peygamber -sallallahu alehî ve sellem-'in selâm vermeden önceki son duâsı şu idi:

((اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِيْ مَا قَدَّمْتُ، وَ مَا اَخَّرْتُ، وَ مَا اَسْرَرْتُ، وَ مَا اَعْلَنْتُ، وَ مَا اَسْرَفْتُ، وَ مَا اَنْتَ اَعْلَمُ بِهِ مِنِّي، اَنْتَ الْمُقَدِّمُ، وَ اَنْتَ الْمُؤَخِّرُ لَا اِلَهَ اِلَّا اَنْتَ.))

"Allahım! İşlediğim günahları, yapmam gerekip de yapmadığım ibâdetleri, gizli ve aşikâr işlediğim, haddi aştığım ve benden daha iyi bildiğin bütün günahları bağışla. Dilediğini kendine itaatte öne alansın, dilediğini de bundan geciktirensin. Senden başka hakkıyla ibâdetle lâıyk hiçbir ilah yoktur."³

Sonra:

"Esselamu alejkum ve rahmetullah" diyerek önce sağına, sonra soluna selâm verirdi. Bu esnada sağ ve sol yanaklarının beyazlığı görününceye kadar başını sağa ve sola çevirirdi.⁴

Rasûlullah -sallallahu alehî ve sellem- namazını selâm verip bitirdiği zaman üç defa: "Estağfirullah" der, sonra:

((اَللّٰهُمَّ اَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ.))

"Allahım! Sen Selâm'sın (her türlü ayıp ve noksanlıklardan uzaksın), selâmet sendendir (selâmeti veren de, vermeyen de sensin).Ey azamet ve ikram sahibi! Senin bereketin pek çoktur."⁵

Sonra şöyle duâ ederdi:

¹ Buhâri

² Elbânî: Sahîh-i Ebî Dâvud

³ Müslim

⁴ Müslim

⁵ Müslim

((لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ، وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، اَللّٰهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ، وَلَا مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ، وَلَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ.))

"Allah'tan başka hakkıyla ibâdetle lâıık hiçbir ilah yoktur.O, birdir ve hiçbir ortağı yoktur. Mülk O'nundur, hamd da O'nadır.O, her şeıe gücü yetendir. Allahım! Senin verdiğine mâni olacak, senin mâni olduğuna da verecek hiç kimse yoktur. Makam sahibinin sahip olduğu şeıler, senin yanında kendisine hiçbir fayda vermez."¹

((لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ، وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَلَا نَعْبُدُ إِلَّا إِيَّاهُ، لَهُ النِّعْمَةُ، وَلَهُ الْفَضْلُ وَلَهُ الثَّنَاءُ الْحَسَنُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ.))

"Allah'tan başka hakkıyla ibâdetle lâıık hiçbir ilah yoktur. O, birdir ve hiçbir ortağı yoktur. Mülk O'nundur, hamd da O'nadır. O, her şeıe gücü yetendir. Güç ve kuvvet ancak Allah'tandır. Allah'tan başka hakkıyla ibâdetle lâıık hiçbir ilah yoktur. O'ndan başkasına asla ibâdet etmeyiz. Nimet ve fazilet O'nundur. Bütün güzel övgüler O'nadır. Allah'tan başka hakkıyla ibâdetle lâıık hiçbir ilah yoktur. Kâfirler hoşlanmasa da dîni (ibâdeti), yalnızca O'na has kılarız."²

((رَبِّ قِنِي عَذَابَكَ يَوْمَ تَبْعَثُ عِبَادَكَ.))

"Rabbim! Kullarını yeniden dirilteceğin günde beni cehennem azabından koru."³

O, ümmetine her farz namazdan sonra otuz üç defa "Sübhanallah", otuz üç defa "Elhamdülillah", otuz üç defa "Allahu Ekber" demelerini, bunu:

((لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ، وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.))

¹ Buhâri

² Müslim

³ Müslim

"Lâ ilâhe illallahu vahdehû lâ şerîke leh, lehul-mülkü ve lehul-hamdu ve huve alâ kulli şey'in kadîr /Allah'tan başka hakkıyla ibâdetle lâıık hiçbir ilah yoktur. O, birdir ve ortağı yoktur. Mülk O'nundur, hamd da O'nadır. Onun her şeye gücü yeter."¹

Dişerek yüze tamamlamalarını tavsiye etmiş ve bunu söyleşenin deniz köpükleri kadar da olsa günahlarının bağışlanacağını haber vermiştir.² Zikrederken sesini yükseltir³, tesbihleri eli ile sayardı.⁴ Her farz namazın arkasından "Âşetel-Kürsi"yi okuyanı, ölümden başka hiçbir şeyin cennete girmesine engel olamayacağını haber vermiştir.⁵ Her farz namazın arkasından İhlâs, Felâk ve Nâs sûrelerini okumayı emretmiştir.⁶

Sabah namazının farzını kıldığında selâm verince şöyle derdi:

((اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْأَلُكَ عِلْمًا نَافِعًا، وَرِزْقًا طَيِّبًا، وَعَمَلًا مُّتَقَبَّلًا.))

"Allahım! Senden, faydalı bir ilim, temiz bir rızık ve kabul olunan bir amel dilerim."⁷

O şöyle söyledi:

"Her kim, akşam ve sabah namazının farzından sonra (namaz kıldığı şerden) ayrılmadan önce diz çökerek on defa:

((لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ، وَلَهُ الْحَمْدُ، يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.))

"Lâ ilâhe illallahu vahdehû lâ şerîke leh, lehul-mülkü ve lehul-hamdu, yuhyî ve yümîtu ve huve alâ kulli şey'in kadîr / Allah'tan başka hakkıyla ibâdetle lâıık hiçbir ilah yoktur. O, birdir ve ortağı yoktur. Mülk O'nundur, hamd da O'nadır. O, yaşatır ve O, öldürür. Onun, her şeye gücü yeter."

Derse, Allah Teâlâ her biri için ona on sevap yazar, on günahını siler, onu on derece yükseltir, bunlar hoşuna gitmeyen şeylere ve Allah'ın rahmetinden kovulmuş şeytana karşı kendisi için bir sığınak olur ve şirkten başka hiçbir günah ona zarar veremez. Onun söylediğinden daha fazla söyleşen kimse hariç insanların amelce en faziletlisi olur."⁸

Rasûlullah -sallallahu aleşhi ve sellem- beş vakit namazı devamlı kıları. Allah Teâlâ'nın bu namazları kullarına gece ve gündüz olmak üzere farz kıldığını haber vermişti.⁹

¹ Müslim

² Müslim

³ Buhârî

⁴ Elbânî: Sahîh-i Tirmizî

⁵ Elbânî, Sahîh-i'l-Câmi' adlı eserinde 'hadis, sahihtir' demiştir.

⁶ Elbânî: Sahîh-i Ebî Davud

⁷ Elbânî: Sahîh-i İbn-i Mâce

⁸ Elbânî, Sahîh-i't-Terğîb adlı eserinde 'hadis, hasen li şayrihidir' demiştir.

⁹ Elbânî: Sahîh-i Ebî Davud

Allah Teâlâ'nın beş vakit namaz ile kullarının günahlarını sildiğini,¹ güzelce abdest alıp huşu içinde ve güzelce rükû ederek bu namazları edâ edenin büyük günah işlemedikçe bunların kendisinden önceki günahlara keffâret olacağını² ve beş vakit namazı terk edenin kâfir olacağını haber vermişti.³

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- namazları mescitte cemaatle kılmaya teşvik ederek şöyle buyurdu:

"Bir kimsenin cemaatle kıldığı namazının sevabı, evinde ve çarşısında (işyerinde) tek başına kıldığı namazının sevabından yirmi beş derece daha faziletlidir. Çünkü o, güzelce abdest alıp sadece mescitte namaz kılmak için çıkarsa, attığı her adıma karşılık bir derecesi yükseltilir, bir günahı da silinir. Namaz kılariken namazgâhında bulunduğu müddetçe melekler devamlı olarak onun için şöyle istiğfar ederler: Allahım! Onu bağışla. Allahım! Ona merhamet eyle! Namazı beklediği sürece namazdaymış gibi olur."⁴

Mescitte cemaate gelmeyenlerin evlerini yakmayı bile düşünmüştü⁵ ve şöyle buyurmuştu:

"Kim, yatsı namazını cemaatle kılsa, sanki gecenin yarısını ibâdetle geçirmiş gibi olur. Kim sabah namazını da cemaatle kılsa, sanki gecenin tamamını ibâdetle geçirmiş gibi olur."⁶

İkinci ve sabah namazlarını cemaatle kılan kimsenin cennete gireceğini haber vermişti.⁷

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- revâtîp (müekked) sünnetlere de devam ederdi.

Nitekim Abdullah b. Ömer -Allah ondan ve babasından râzı olsun- şöyle demiştir:

"Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den on rekât namaz öğrendim: İki rekât öğleden önce, iki rekât öğleden sonra, iki rekât akşamdan sonra evinde, iki rekât yatsıdan sonra evinde ve iki rekât sabah namazından önce."⁸

Bazen öğleden önce evinde dört rekât kıları.⁹ Akşam namazının sünnetinde Kâfirûn ve İhlâs sûrelerini okurdu.¹⁰ Sabah namazının sünnetinde bazen bu iki sûreyi, bazen de birinci rekâtta Bakara sûresinin 136. âyeti olan şu âyeti okurdu:

¹ Buhârî

² Müslim

³ Elbânî: Sahîh-i Nesâî

⁴ Buhârî ve Müslim

⁵ Müslim

⁶ Müslim

⁷ Buhârî

⁸ Buhârî

⁹ Buhârî

¹⁰ Elbânî: Sahîh-i Tirmizî

﴿ قُولُوا ءَامَنَّا بِاللّٰهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ
وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ
مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴾ [سورة البقرة الآية : ١٣٦]

"Biz, Allah'a ve bize indirilene; İbrahim, İsmail, İshak, Yakup ve torunlarına indirilene, Musa ve İsa'ya verilenlerle Rableri tarafından diğer peygamberlere verilenlere, onlardan hiçbirisi arasında fark gözetmek-sizin inandık ve biz, sadece Allah'a teslim olduk."¹

İkinci rekâtta ise ile Âl-i İmrân sûresinin 64. âyeti olan şu âyeti okurdu.²

﴿ قُلْ يٰٓأَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَىٰ كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا
نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِّنْ دُونِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا
بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴾ [سورة آل عمران الآية : ٦٤]

"(Ey Peygamber!) De ki: Ey Ehli kitap! Sizinle bizim aramızda müşterek olan bir söze gelin: Allah'tan başkasına ibâdet etmeyelim; O'na hiçbir şeyi ortak koşmayalım ve Allah'ı bırakıp da kimimiz kimimizi ilahlaştırmayalım. (Ey mü'minler!) Eğer onlar (bu güzel dâvetten) yüz çevirirlerse, işte o zaman: Şâhit olun ki biz müslümanlarız! deyin."³

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- kuşluk namazını kıldırdı.⁴ Bu namazı Ebu Hüreyre'ye -Allah ondan râzı olsun- tavsiye etmiş⁵ ve bunun vücuttaki mafsalların (360 eklemin) bir günlük sadakası yerine geçeceğini⁶ yani 360 sadakaya denk olacağını söylemişti. O, ikinci namazından önce de dört rekât namaz kılar ve bu namazın her iki rekâtının sonunda selâm verirdi (dört rekâtı, iki selâmda kıldırdı).⁷

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştu:

"İkinci namazının farzından önce dört rekât (nâfile) namaz kılana Allah merhamet etsin."⁸

¹ Bakara Sûresi: 136

² Müslim

³ Âl-i İmrân Sûresi: 64

⁴ Müslim ve Sahîh-i Tirmizi

⁵ Buhârî

⁶ Müslim

⁷ Elbânî: Sahîh-i Tirmizi

⁸ Elbânî: Sahîh-i Ebî Davud

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Sabah ve Akşamları Okuduğu Duâlar:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- sabah namazını kıldığında namaz kıldığı yerde oturur ve güneş doğuncaya kadar Allah'ı zikrederdi.¹

Sabah olunca şöyle derdi:

((اَللّٰهُمَّ بِكَ اَصْبَحْنَا، وَبِكَ اَمْسَيْنَا، وَبِكَ نَحْيَا، وَبِكَ نَمُوتُ وَإِلَيْكَ
النُّشُورُ.))

"Allahım! Senin yardımınla sabahlar ve yine senin yardımınla akşamlarız. Senin yardımınla yaşar ve senin yardımınla ölürüz. Ve dönüş, yalnızca sanadır."

Akşam olduğunda "senin yardımınla akşamlarız" diye başlar "Ve dönüş, yalnızca sanadır" diye bitirirdi.²

Şöyle de derdi:

((اَصْبَحْنَا وَأَصْبَحَ الْمُلْكُ لِلَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ،
لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، رَبِّ أَسْأَلُكَ خَيْرَ مَا فِي هَذَا الْيَوْمِ
وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا فِي هَذَا الْيَوْمِ وَشَرِّ مَا بَعْدَهُ، رَبِّ أَعُوذُ بِكَ
مِنَ الْكَسَلِ، وَسُوءِ الْكِبَرِ، رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابٍ فِي النَّارِ وَعَذَابٍ فِي الْقَبْرِ.))

"Mülk, Allah'a âit olduğu halde sabahladık. Hamd Allah'adır. Allah'tan başka hakkıyla ibâdetle lâıyık hiçbir ilah yoktur. O, tektir ve ortağı yoktur. Mülk O'nundur. Hamd, O'nadır. Onun her şeye gücü yeter. Rabbim! Senden bu günde olan ve bu günden sonraki hayrı ister; bu günün şerrinden ve bu günden sonraki şerden de sana sığınırım. Rabbim! Tembellikten ve ihtiyarlığın kötülüğünden sana sığınırım. Rabbim! Cehennem ve kabir azabından sana sığınırım."³

Akşam olunca "sabahladık" yerine "akşamladık", "bu günün" yerine de "bu gecenin" kelimesini kullanırdı.

Şöyle de derdi:

¹ Müslim

² Silsiletul-Ĥâdîsi's-Sahîha

³ Müslim

((أَصْبَحْنَا عَلَى فِطْرَةِ الْإِسْلَامِ، وَعَلَى كَلِمَةِ الْإِخْلَاصِ وَعَلَى دِينِ نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ
ﷺ، وَعَلَى مِلَّةِ أَبِينَا إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا مُسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ.))

"İslâm fıtratı, ihlas (tevhîd) kelimesi ve Peygamberimiz Muhammed -sallallahu alehî ve sellem-'in dîni üzere; hanif ve müslüman olan, müşriklerden olmayan babamız İbrahim'in milleti üzere sabaha eriştik."¹

Rasûlullah -sallallahu alehî ve sellem- sabah ve akşamları şu duâları hiç terk etmezdi:

((اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِیَةَ فِی الدُّنْیَا وَالْآخِرَةِ، اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْأَلُكَ
الْعَفْوَ وَالْعَافِیَةَ فِی دِیْنِیْ وَدُنْیَايَ وَاهْلِیْ، وَمَالِیْ، اَللّٰهُمَّ اسْتُرْ عَوْرَاتِیْ، وَامِنْ رَّوْعَاتِیْ،
اَللّٰهُمَّ احْفَظْنِیْ مِنْ بَیْنِ يَدَیْیْ وَمِنْ خَلْفِیْ وَعَنْ يَمَیْنِیْ وَعَنْ شَمَالِیْ وَمِنْ فَوْقِیْ،
وَأَعُوْذُ بِعَظَمَتِكَ اَنْ اُغْتَالَ مِنْ تَحْتِیْ.))

"Allahım! Dünya ve âhirette senden af ve âfiyet dilerim. Allahım! Dinim, dünyam, âilem ve malım hakkında senden af ve âfiyet dilerim. Allahım! Açıplarımı gizle ve beni korkularımdan emin kıl. Allahım! Beni önümden, arkamdan, sağımdan, solumdan ve üstümden (gelecek belâlara karşı) koru. Altımdan yere batırılarak helak edilmekten senin azametine sığınırım."²

Sabah ve akşamları şu duâyı üçer defa tekrar ederdi:

((اَللّٰهُمَّ عَافِنِیْ فِیْ بَدَنِیْ، اَللّٰهُمَّ عَافِنِیْ فِیْ سَمْعِیْ، اَللّٰهُمَّ عَافِنِیْ فِیْ بَصَرِیْ، لَا
اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ. اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْكُفْرِ وَالْفَقْرِ، وَأَعُوْذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ
الْقَبْرِ، لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ.))

"Allahım! Bedenime âfiyet ver. Allahım! Kulağıma âfiyet ver. Allahım! Gözüme âfiyet ver. Senden başka hakkıyla ibâdetle lâıyık hiçbir ilah yoktur. Allahım! Küfürden ve fakirlikten sana sığınırım. Kabir azabından sana sığınırım. Senden başka hakkıyla ibâdetle lâıyık hiçbir ilah yoktur."³

¹ Elbânî: Sahihu'l-Câmi

² Elbânî: Sahih-i Nesâî

³ Elbânî: Sahih-i Ebî Dâvud

Şu duânın "Sevâidü'l-İstiğfar" olduğunu ve onu gece veya gündüz okuyup da o gün ölenin cennetlik olduğunu haber vermişti¹:

((اَللّٰهُمَّ اَنْتَ رَبِّيْ لَا اِلَهَ اِلَّا اَنْتَ خَلَقْتَنِيْ وَاَنَا عَبْدُكَ، وَاَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَ
وَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ، اَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ، اَبُوْءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ،
وَاَبُوْءُ بِذَنْبِيْ فَاغْفِرْ لِيْ فَاِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوْبَ اِلَّا اَنْتَ.))

"Allahım! Sen benim Rabbimsin. Senden başka hakkıyla ibâdetle lâıık hiçbir ilah yoktur. Beni sen yarattın ve ben senin kulunum. Gücüm yettiğince sana verdiğim söz üzereyim. Yaptıklarımın şerrinden sana sığınırım. Üzerimdeki nimetini ve günahlarımı kabul ediyorum. Beni bağışla. Şüphesiz günahları ancak sen bağışlarsın."²

Sabah akşam üçer defa İhlâs, Felâk ve Nâs sûrelerini okumanın insanı her şeyden (belâdan) koruyacağını,³ sabah-akşam üç defa:

((بِسْمِ اللّٰهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي الْاَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَهُوَ
السَّمِيعُ الْعَلِيْمُ.))

"İsmiyle yerde ve gökte hiçbir şeyin zarar veremeyeceği Allah'ın adıyla (başlarım). O, hakkıyla işiten ve her şeyi bilendir."⁴

Diyen kimseyle hiçbir şeyin zarar veremeyeceğini söylemişti.⁵

Ebu Bekir'e -Allah ondan râzı olsun- sabah ve akşamları şöyle demesini öğretmişti:

((اَللّٰهُمَّ عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَاطِرَ السَّمَاوَاتِ وَالْاَرْضِ، رَبَّ كُلِّ شَيْءٍ
وَمَلِيْكَهُ، اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلَهَ اِلَّا اَنْتَ، اَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِيْ، وَمِنْ شَرِّ الشَّيْطَانِ
وَشَرِّكِهِ، وَاَنْ اُقْتَرَفَ عَلٰى نَفْسِيْ سُوْءٌ، اَوْ اَجْرَهُ اِلٰى مُسْلِمٍ.))

"Gizli ve âşikarı bilen, göklerin ve yerin yaratıcısı Allahım! Her şeyin Rabbi ve sahibil Senden başka hakkıyla ibâdetle lâıık hiçbir ilah olmadığına şehâdet ederim. Nefsimin şerrinden sana sığınırım. Şeytan ve şirkinin şerrinden, nefsimi kötülük etmekten veya o kötülüğü bir müslümana götürmekten sana sığınırım."⁶

¹ Buhârî

² Buhârî

³ Sahîh-i Tirmizî

⁴ Sahih-i Sahîh-i İbn-i Mâce

⁵ Elbânî: Sahîh-i Nesâî

⁶ Elbânî: Sahîh-i Tirmizî

Kızı Fâtıma'ya -Allah ondan râzı olsun- sabah ve akşamları şu duâyı okumasını tavsiye etmişti:

((يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ! بِرَحْمَتِكَ أَسْتَغِيْثُ، أَصْلِحْ لِيْ شَأْنِيْ كُلَّهُ، وَلَا تَكِلْنِيْ إِلَى نَفْسِيْ طَرْفَةَ عَيْنٍ.))

"Ya Hayy, Ya Kayyûm! Senin rahmetinle yardım dilerim. Bütün işlerimi düzelt ve beni göz açıp kapayıncaya kadar -bile olsa- nefsimi bırakma."¹

Şöyle buğurmuydu:

"Her kim, sabah ve akşamları yüz defa:

((سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ.))

"Allah'a hamdederek, O'nu tüm noksanlıklardan tenzih ederim."

Derse, başkası onun kadar veya daha çok söylemedikçe kıyâmet gününde onun getirdiğinden daha faziletli bir amel getiremez."²

Deniz köpüğü kadar da olsa bunu söyleyenin günahlarının silineceğini haber vermişti.³

Ve şöyle demişti:

"Her kim, günde yüz defa:

((لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيْكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ، وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ.))

"Allah'tan başka hakkıyla ibâdetle lâıık hiçbir ilah yoktur. O, birdir ve hiçbir ortağı yoktur. Mülk O'nundur, hamd da O'nadır. Onun her şeyde gücü yeter."

Derse, on köle azat etmiş gibi sevap alır. Bununla ona yüz hasene yazılarak kendisinden yüz günah silinir. O gün akşam oluncaya kadar şeytandan korunur. Bundan daha çok amel işleyen kimseden başka, hiç kimse onun getirdiğinden daha faziletlisini getiremez."⁴

¹ Silsiletu'l-Çâhîsi's-Sahîha

² Müslim

³ Buhârî

⁴ Müslim

O şöyle demişti:

"Her kim, sabah ve akşam olunca bana onar defa salât getirirse, kıyâmet günü şefaati ona yetişir."¹

Sadece sabah olunca yapılan duâ:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- buyurdu ki: "Kim:

((رَضِيتُ بِاللّٰهِ رَبًّا، وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا، وَبِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَبِيًّا.))

"Rab olarak Allah'tan, dîn olarak İslam'dan, Peygamber olarak Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'den râzı oldum."

Derse, ben onu elinden tutup cennete götüreceğime kefilim."²

Sadece akşam olunca yapılan duâ:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-:

"Akşam olduğu zaman üç defa:

((أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللّٰهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ.))

"Yarattığı mahlûkatın şerrinden, Allah'ın eksiksiz sözlerine sığınırım."

Diyen kimseye, o gece yılan ve akrep gibi, hiçbir zehirli hayvanın zarar veremeyeceğini haber vermişti.³

¹ Sahihu'l-Câmî, hadis hasendir.

² Silsiletu'l-Çhâdîsi's-Sahîha

³ Elbânî: Sahîh-i Tirmizî

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Yemesi ve İçmesi:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- yemek konusunda olanı reddetmez, olmayanı istemezdi. Önüne helâl olan hangi yemek getirilirse yerdi. Fakat nefsinin çekmediği bir şey olursa, onu haram kılmaksızın terk ederdi. Hiçbir yemeği aşıplamazdı. Hoşlanırsa yerdi, hoşlanmazsa bırakır, yemezdi.¹ Önüne yemeği getiren kimsenin gönlünü hoş etmek için yediği yemeği överdi.² Bulabildiği zaman yer, bulamadığında ise sabrederdi. Hatta açlıktan karnına taş bile bağlamıştı. Açlıktan bütün gün kıvranıp karnını doyuracak kötü hurma bile bulamadığı olurdu.³ Evlerinde aylarca yemek pişirmek için ateş yanmadığı görülürdü.⁴

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- evine girdiği zaman:

"Yanınızda yiyecek bir şey var mı?" diye sorar, hayır denilirse:

"O halde ben orucum" derdi.⁵ Pazartesi ve Perşembe günleri oruç tutardı.⁶ Hicrî her aydan üç gün oruç tutardı.⁷ Yemeğinin başında besmele çeker, sonunda hamd eder ve şöyle derdi:

((الْحَمْدُ لِلَّهِ حَمْدًا كَثِيرًا طَيِّبًا مُبَارَكًا فِيهِ غَيْرَ مَكْفِيٍّ وَلَا مُوَدَّعٍ، وَلَا مُسْتَغْنَى عَنْهُ رَبَّنَا.))

"Riyâdan uzak ve bereketi kesilmeyen çok, sonsuz ve terk olunmayan, kendisinden müstağni olunmayarak yapılan hamd, Rabbimiz Allah'adır."⁸

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle derdi:

"Kim, yemeği yer de:

((الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنِي هَذَا وَرَزَقَنِيهِ مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِنِّي وَلَا قُوَّةٍ.))

"Benden hiçbir hareket ve kuvvet harcamaksızın bana bu yemeği yediren ve beni onunla rızıklandıran Allah'a hamd olsun."

Derse geçmiş günahları bağışlanır."⁹

¹ Buhârî

² Müslim

³ Müslim

⁴ Buhârî

⁵ Elbânî: Sahîh-i Ebî Dâvud

⁶ Elbânî: Sahîh-i Nesâî

⁷ Müslim

⁸ Buhârî

⁹ Elbânî: Sahîh-i Tirmizî

Üç parmağı ile yer ve bitirdiği zaman parmaklarını silmeden önce yalardı.¹ Sağ elle yemmesini emreder, şeytanın sol eliyle yediğini ve içtiğini söylerdi.² Bir şey yavaşlanarak yemek yemezdi.³ Çoğunlukla yemeğini yere koyar, ayakta su içmeyi yasaklardı.⁴ Genellikle oturarak su içerdi.⁵ Bir şey içtiği zaman kabın dışından üç defa nefes alırdı ve şöyle derdi:⁶

"Bu, susuzluğu daha iyi giderici, daha sağlıklı ve kolayca yudumlamaya daha elverişlidir"

Kendisine yedirene veya içirene şöyle duâ ederdi:

((اَللّٰهُمَّ اَطْعِمْ مَنْ اَطْعَمَنِيْ وَاسْقِ مَنْ سَقَانِيْ.))

"Allahım! Bana yemek yedirene sen de yedir, bana su içirene sen de içir."⁷

Kendisini misafir edene şöyle duâ ederdi:

((اَللّٰهُمَّ بَارِكْ لَهُمْ فِیْمَا رَزَقْتَهُمْ، وَاغْفِرْ لَهُمْ، وَارْحَمْهُمْ.))

"Allahım! Onlara rızık olarak verdiklerine bereket ver, onları bağışla ve onlara merhamet et."⁸

¹ Müslim

² Müslim

³ Buhârî

⁴ Müslim

⁵ Müslim

⁶ Müslim

⁷ Müslim

⁸ Müslim

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Giyimi ve Kuşamı, Yürüyüşü ve Bineğe Binişi:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- elbise giydiği zaman şöyle derdi:

((الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي كَسَانِي هَذَا الثَّوْبَ وَرَزَقْنِيهِ مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِنِّي وَلَا قُوَّةَ))

"Bana bu elbiseyi giydiren ve tarafımdan hiçbir güç ve kuvvet harcamaksızın beni onunla rızıklandıran Allah'a hamd olsun."¹

Yeni bir elbise giydiği zaman, sarık veya gömlek veya ridâ her ne ise, ismini anarak şöyle duâ ederdi:

((اَللّٰهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ اَنْتَ كَسَوْتَنِيْهِ، اَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِهِ وَخَيْرِ مَا صُنِعَ لَهُ، وَخَيْرِ مَا صُنِعَ لَهُ، وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّهِ وَشَرِّ مَا صُنِعَ لَهُ.))

"Allahım!Hamd sana'dır.Bunu bana sen giydirdin. Onun ve yapılış gâvyesinin hayırlı olmasını senden dilerim.Onun ve yapılış gâvyesinin şer olmasından sana sığınırım."²

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in en sevdiği elbise "kamis"³ ve "hibera"⁴ idi. Kamis, dikişli, iki kollu, yakası açık, (günümüzde arapların giydiği) elbiseye benzer uzun gömlektir. Hibera ise, üzerinde kırmızı çizgileri olan pamuklu Yemen kumaşın-dan yapılan elbisedir. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in en sevdiği renk, beyaz idi. Şöyle derdi:

"Elbiselerinizin en hayırlısı beyaz elbiselerdir. Beyaz giyinin ve ölülerinizi beyaz kumaşa kefenleyin."⁵

Saf kırmızı renkli elbise giymekten hoşlanmazdı ve bunu menetmişti.⁶ Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- kadının elbisesini giyen erkeğe ve erkeğin elbisesini giyen kadına lanet etmişti.⁷

Abdullah b. Amr'ın üzerinde asurla boyanmış sarı renkli iki elbise görünce şöyle demişti:

"Bunlar kâfirlerin elbiselerindendir.Bunları giyme"⁸

¹ Elbânî: Sahîh-i Ebî Dâvud

² Elbânî: Sahîh-i Ebî Dâvud

³ Elbânî: Sahîh-i Ebî Dâvud

⁴ Buhârî

⁵ Sahîh-i İbn-i Mâce

⁶ Buhârî

⁷ Elbânî: Sahîh-i Ebî Dâvud

⁸ Müslim

Şöhret elbisesini (insanların giydikleri elbiselerden farklı olan elbise),¹ erkeklerin ipekli giymelerini ve altın takmalarını yasaklamıştı.² Büyüklük taslamak için elbisenin paçasının yerlerde sürüklenmesini³ ve mutlak anlamda elbisenin aşık kemiklerinden aşağıya sarkıtılmasını yasaklamış ve şöyle buyurmuştu:

"İzari (elbisenin alt kısmı)nın paçası, aşık kemiklerinden aşağı sarkan kimse ateştedir."⁴

Onun izari, incik kemiğinin yarısına kadar gelirdi.⁵ Gömleği giyerken sağından giymeye başlar⁶ ve şöyle derdi:

"Elbise giydiğiniz ve abdest aldığınız zaman sağınızdan başlayın."⁷

Elbisesini çıkarırken soldan başlardı. Ayakkabı/ terlik giyerken de böyle yapardı. Sağ ayak hakkında şöyle buyurmuştu:

"Bu (sağ ayak), giyilen iki ayağın ilki, çıkarılan iki ayağın sonuncusu olsun."⁸

Tek ayakkabı ile yürümeyi yasaklamıştı.⁹ Bazen çıplak ayakla yürürdü.¹⁰ Yürüdüğü zaman yokuştan iniyormuş gibi öne eğilerek yürürdü.¹¹ Yürüdüğü zaman ne acele eder, ne de yavaş yürürdü.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- hayvanına binmek için ayağını üzengiye koyduğunda: "Bismillah" derdi. Hayvanın sırtına bindiğinde: "Elhamdülillah" derdi. Sonra şu âyeti okurdu:

﴿سُبْحَنَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ ﴿١٣﴾ وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا

لَمُنْقَلِبُونَ ﴿١٤﴾﴾ [سورة الزخرف من الآيتين: ١٣-١٤]

"Bunu bizim hizmetimize veren Allah'ı tüm noksanlıklardan tenzih ederiz. Yoksa biz buna güç yetiremezdik. Şüphesiz biz, (âhirette) Rabbimize döneceğiz."¹²

Sonra üç defa "Elhamdülillah", üç defa "Allahu Ekber" der, sonra şöyle duâ ederdi:

¹ Elbânî: Sahîh-i Ebî Dâvud

² Müslim

³ Buhârî

⁴ Buhârî

⁵ Elbânî, 'Şemâil'de 'hadis, sahihtir', demiştir.

⁶ Elbânî: Sahîh-i Tirmizî

⁷ Elbânî: Sahîh-i Ebî Dâvud.

⁸ Buhârî

⁹ Buhârî

¹⁰ Elbânî: Sahîh-i Ebî Dâvud

¹¹ Elbânî: Sahîh-i Tirmizî

¹² Zuhurf Sûresi: 13-14

((سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي، فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ.))

"Allahım! Seni tüm noksanlıklardan tenzih ederim. Ben nefsimi zulmettim, beni bağışla. Çünkü günahları ancak sen bağışlarsın."¹

¹ Elbâni: Sahîh-i Ebî Dâvud

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Ahlâkı ve İnsanlarla İlişkisi:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- insanların en güzel yüzölüsü ve en güzel ahlâklısı idi¹. Söz ve davranışlarında müstehcen, bu işi yapmaya kendini zorlayan ve pazarlarda bağırıp çağıran biri değildi. Kötülüğe kötülükle karşılık vermezdi. Kendisine kötülükte bulunan kimseyi affeder ve kusurunu görmezden gelirdi.² Allah'ın çizdiği haram sınırlarından biri çiğnenmediği sürece yapılan bir zulmün intikamını almağa asla çalışmazdı ve bu konuda insanlar arasında en çok o öfkelenirdi. İki şey arasında tercih yapmak istediğinde günah olmadığı sürece kolay olanını tercih ederdi.³ Allah yolunda yaptığı savaşların dışında, eliyle ne bir köleğe, ne bir kadına, ne de bir hizmetçiye vurmuştur.⁴

Enes b. Mâlik -Allah ondan râzı olsun- der ki:

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e on yıl boyunca hizmet ettim. Bir defa olsun bana öf bile demedi. Yaptığım hiçbir iş için, niçin onu yaptın; yapmadığım herhangi bir iş için, niçin o işi yapmadın da demedi."⁵

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- birisiyle tokalaştığı veya birisi onunla tokalaştığı zaman, o kimse elini çekinceye kadar elini çekmezdi.⁶ Bir kişi ile konuşurken yüzünü de ona doğru dönerdi ki kendisine insanların en sevimlisi onun olduğunu zannederdi.⁷

Cerir b. Abdullah -Allah ondan râzı olsun- der ki:

"Müslüman olduğumdan beri Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- beni her gördüğünde tebessüm ederdi."⁸

Abdullah b. Hâris -Allah ondan râzı olsun- der ki:

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den daha çok tebessüm eden birini görmedim."⁹

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- öyle yavaş konuşurdu ki, bir kimse onun kelimelerini saymak istese sayardı.¹⁰ Dinleyen herkesin anlayacağı şekilde açık konuşurdu.¹¹ Hızlı konuşmazdı.¹² Anlaşılsın diye bir kelimeyi üç defa tekrar ederdi.¹³

¹ Buhârî

² Elbânî: Sahîh-i Tirmizî

³ Buhârî

⁴ Müslim

⁵ Elbânî: Sahîh-i Tirmizî

⁶ Elbânî: Sahîh-i İbn-i Mâce

⁷ Buhârî

⁸ Buhârî

⁹ Tirmizî

¹⁰ Buhârî

¹¹ Elbânî: Sahîh-i Ebî Dâvud

¹² Buhârî

¹³ Buhârî

Kendisine bir kişi hakkında hoş olmaıan bir bilgi geldiği zaman onun ismini vererek: Filan kişiye ne oluyor ki, demezdi; fakat şöyle derdi:

"Birtakım insanlara ne oluyor ki, şöyle şöyle diyorlar", derdi.¹ Her anında Allah'ı zikrederdi.² Bir mecliste (oturumda) ashâbı onun yüz defa istiğfar ettiğini saymışlardı.

O şöyle demişti:

((رَبِّ اغْفِرْ لِي، وَتُبْ عَلَيَّ، إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الْعَفُورُ.))

"Rabbim! Beni bağışla ve tevbemi kabul et. şüphesiz ki sen, tevbeleri çokça kabul eden ve çokça bağışlayansın."³

şöyle demişti:

"Allah'a ıemîn ederim ki ben, günde yetmişten fazla istiğfar edip Allah'a tevbe ediyorum."⁴

En çok yaptığı duâ şu idi:

((رَبَّنَا إِنَّا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةٌ وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ))

"Rabbenâ Âtinâ fid-dünya haseneten ve fil-âhirati haseneten ve kinâ azâben-nâr."

"Rabbimiz! Bize dünyada iyilik ve âhirette de iyilik (cenneti) ver. Ve bizi cehennem azabından koru."⁵

((يَا مُقَلَّبَ الْقُلُوبِ! ثَبِّتْ قَلْبِي عَلَى دِينِكَ.))

"Ey kalpleri evirip çeviren (Allahım)! Benim kalbimi senin dînin üzere sabit kıl."⁶

Bir oturumu şu sözlerle bitirirdi:

((سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ

إِلَيْكَ.))

"Allahım! Sana hamd ederek, seni tüm noksanlıklardan tenzih ederim. Senden başka hakkıyla ibâdetle lâıık hiçbir ilah olmadığına şehâdet ederim. Senden bağışlanma diler ve sana tevbe ederim."⁷

¹ Elbânî: Sahîh-i Ebî Dâvud

² Müslim

³ Elbânî: Sahîh-i Ebî Dâvud

⁴ Buhârî

⁵ Buhârî

⁶ Elbânî: Sahîh-i Tirmizî

⁷ Elbânî: Sahîh-i Ebî Davud

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- çok hayâlî idi. Öyle ki kendi köşesinde oturan bâkire kızıdan daha utangaçtı. Bir şeyden hoşlanmazsa, hoşnutsuzluğu yüzünden bilinirdi.¹

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- insanların en cömerdi idi. Kendisinden bir şey istendiğinde asla "hayır" demezdi.² Fakirlikten endişe etmeyen birisinin verşi gibi verirdi.³

Şöyle demişti:

"Şayet benim Uhud dağı kadar altınım olsa, üç günden fazla yanımda ondan bir şey kalması beni memnun etmez. Bekletirsem de sadece ödeyeceğim bir borç kadarını bekletirim."⁴

İnsanların en yumuşak başlı ve sabırlı olanı idi. Birisi gelmiş ve elbisesini sertçe çekerek boynunda iz bırakmış ve ona kötü sözler söylemişti. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ona dönüp bakmış, tebessüm edip ona hediyeler verilmesini emretmişti.⁵

O, insanların en cesuru idi. Hatta çok cesur bir sahâbe olan Berâ b. Mâlik -Allah ondan râzı olsun- der ki:

"Allah'a yemîn ederim ki biz, savaş kızıştığı zaman, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ile korunmaya çalışırdık.İçimizde en cesur olanımız, düşmana çok yakın olmasından dolayı savaş sırasında ona en yakın olanımız idi."⁶

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ashâbının bir ihtiyacı olduğunda onların sığınağı idi. Bilâl gibi bazılarının borcunu öderdi.⁷ Bekârlarını evlendirirdi.⁸ Câbir'in bir Yahudi'ye olan borcunu ertelemesi için Yahudi'ye üç defa gidip gelmişti.⁹ Kocasını şikâyet eden kadını dinlemişti.¹⁰ Bir adam gelmiş ve devesinin kendisine güçlük çıkardığından şikâyet etmişti. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- kalkmış, onunla beraber devesinin yanına gitmiş, bunun üzerine deve de ona sahibinin kendisini çok çalıştırıp az yem verdiğini şikâyet etmişti.¹¹ Hayvanlar bile kendilerine insafî davranılması için Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e şikâyetle bulunuyorlardı.

Allah Teâlâ onun hakkında şöyle buyurmakla ne doğru söylemiştir:

﴿وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ﴾ [سورة الأنبياء الآية: ١٠٧]

¹ Buhârî

² Buhârî

³ Müslim

⁴ Buhârî

⁵ Buhârî

⁶ Müslim

⁷ Buhârî ve Ebûânî: Sahîh-i Ebî Dâvud

⁸ Buhârî

⁹ Buhârî

¹⁰ Buhârî

¹¹ İmam Ahmed (Hadis, Sahîh-i't-Terğîb'dedir)

"(Ey Peygamber!) Biz seni, âlemlere ancak rahmet olarak gönderdik (sana îmân eden, saadete erip kurtulur, îmân etmeyen ise kaybedip hüsrana uğrar)."¹

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- mütevâzi idi. Dul kadınlarla ve yoksullarla beraber yürüyüp onların ihtiyaçlarını gidermekten çekinmezdi.²

Bir kadın geldi ve:

"Benim sana ihtiyacım var", dedi.

Kadına:

- Ey falancanın annesi! Dilersen yolun bir tarafında otur ve ben de oturayım ki ihtiyacını gidereyim', dedi. (Kadını dinledikten sonra) ayağa kalkıp gitti ve kadının ihtiyacını giderdi.³

Arpa ekmeğine ve uzun süre beklemekten dolayı kokusu değişmiş içyağına davet edilmişti de o bu daveti kabul etmişti.⁴

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle demişti:

"Bana bir paça hediye edilseydi kabul ederdim. Paça yemeğine davet edilseydim, icabet ederdim."⁵

Bir Yahudi'ye zırhını rehin olarak bırakmıştı da ölünceye kadar onu kurtaracak bir imkânı bulamamıştı.⁶

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- çocuklarla şakalaşır ve onlarla oynardı.

Nitekim Enes b. Mâlik -Allah ondan râzı olsun- der ki:

"Âile efradına karşı Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den daha merhametli hiç kimse görmedim."⁷

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- çocukların yanına uğrar ve onlara selâm verirdi.⁸

¹ Enbiyâ Sûresi: 107

² Elbâni: Sahîh-i Nesâî

³ Müslim

⁴ Buhârî

⁵ Buhârî

⁶ Buhârî

⁷ Müslim

⁸ Buhârî

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Evindeki Yaşantısı ve Uykusu:

Evlerinin yapısı kerpiçten, tavanı hurma dallarıyla örtülü idi.¹ Evleri dardı. Namazda secde etmek istediği zaman, Âişe'ye -Allah ondan râzî olsun- işâret eder, o da secde edebilmesi için ayaklarını toplar, ayağa kalktığı zaman ayaklarını tekrar uzatırdı.² İçeri giren kişi eliyle evinin tavanına uzanıp dokunabilirdi. Evine girdiği zaman önce dışlarını misvakla temizlerdi. Evde bulunanlara selâm verirdi. Selâm verirken uyuşanı uyandırmaz, uyanık olana selâmı işittirirdi.³

Nitekim Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buğurmuştu:

"Bir kimse evine girdiği zaman şöyle desin:

((اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْأَلُكَ خَیْرَ الْمَوْلِجِ وَخَیْرَ الْمَخْرَجِ، بِسْمِ اللّٰهِ وَلَجْنَا وَبِسْمِ اللّٰهِ خَرَجْنَا، وَعَلَى اللّٰهِ رَبِّنَا تَوَكَّلْنَا.))

"Allahım! Senden, girilen ve çıkılan yerin en hayırlısını dilerim. Allah'ın adıyla girdik, Allah'ın adıyla çıktık ve sadece Rabbimiz Allah'a tevekkül ettik."

Sonra âilesine selâm versin."⁴

Ev girerken ve yemeğe başlarken Allah'ın adını anmadığı takdirde, şeytanın o gece orada barınacağını ve yemeğine ortak olacağını haber vermişti.⁵

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- evinden çıkarken şöyle derdi:

((بِسْمِ اللّٰهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللّٰهِ، اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ اَنْ اُضِلَّ، اَوْ اُضَلَّ، اَوْ اُزِلَّ، اَوْ اُزَلَّ، اَوْ اُظْلِمَ، اَوْ اُظْلَمَ، اَوْ اُجْهَلَ، اَوْ يُجْهَلَ عَلَیَّ.))

"Allah'ın adıyla. Allah'a tevekkül ettim. Allahım! (Hak ve hidâyetten) sapmaktan veya saptırılmaktan, kasıtsız olarak günah işlemekten veya işlettirilmekten, zulmetmekten veya zulme uğramaktan, birisine haksızlık yapmaktan veya birisi tarafından haksızlığa uğramaktan sana sığınırım."⁶

Evden çıkarken:

((بِسْمِ اللّٰهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللّٰهِ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللّٰهِ.))

"Allah'ın adıyla. Allah'a tevekkül ettim. Güç ve kuvvet, ancak Allah'ındır."

¹ Buhârî

² Buhârî

³ Müslim

⁴ Silsiletu'l-Çhâdîsi's-Sahîha ve Sahîh-i'l-Câmi'

⁵ Müslim

⁶ Elbânî: Sahîh-i Tirmizî

Diyeen kimseye: (Bu duânın bereketiyle) sen, hak yolu buldun, sıkıntıdan kurtuldun ve korundun, denilir ve şeytan ondan uzaklaşır" denileceğini haber vermişti.¹

Âişe'ye -Allah ondan râzı olsun-:

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- evinde ne yapardı?" diye sorulunca, şöyle cevap vermiştir:

"O, âilesinin işleriyle meşgul olurdu. Ezan okununca da namaza çıkardı."²

Âişe -Allah ondan râzı olsun- şöyle der:

"O, elbisesini diken, davarını sağan ve kendisine hizmet eden bir insandı."³

İnsanlar içerisinde âilesine karşı en iyi⁴ ve en güzel olanı idi. Gece sohbetlerinde Âişe'yi -Allah ondan râzı olsun- sözünü kesmeden uzun uzun dinler, sonra onunla şakalaşır.⁵ Âişe ile yarışmış, bir keresinde Âişe onu geçmiş, bir keresinde de o Âişe'yi geçmişti.⁶ Âişe -Allah ondan râzı olsun- bir bayram günü Habeşli köleleri oyun oynarlarken seyretnmek istemişti. Onu arkasına yerleştirmiş ve usanıncaya kadar seyrettirmişti.⁷ Yumuşak başlı bir insandı. Âişe -Allah ondan râzı olsun- bir şey istediği zaman onu hemen yerine getirirdi.⁸ Devesinin yanında oturmuş ve eşi Safiyye'nin -Allah ondan râzı olsun- deveye binmesi için ayağıyla üzerine bassin diye mübârek dizini koymuştu.⁹ Hanımlarının kıskançlıklarına tahammül eder, onlara sabreder ve onlarla şakalaşır.¹⁰

Yatağı ve yastığı lifle doldurulmuş tabaklanmış deridendi.¹¹ Hasır üzerinde uyardı. O kadar ki mübârek yollarına o hasırın izi çıkardı.¹² Her gece yatağına girince avuçlarını birleştirir, onların içine İhlâs, Felak ve Nâs sûrelerini okuyarak üfler, sonra vücudunun ulaşabildiği yerlerine onları sürerdi. Önce başını, yüzünü ve vücudunun ön tarafını mesh ederdi ve bunu üç kere tekrarlardı.¹³

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle derdi:

((الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنَا وَسَقَانَا وَكَفَّانَا وَآوَانَا، فَكَمْ مِمَّنْ لَا كَافِيَ لَهُ وَلَا

مُؤْوِي.))

¹ Elbânî: Sahîh-i Ebî Dâvud

² Buhârî

³ Silsiletu'l-Çâdîsi's-Sahîha

⁴ Elbânî: Sahîh-i Tirmizî

⁵ Buhârî

⁶ Elbânî: Sahîh-i Ebî Dâvud

⁷ Buhârî

⁸ Müslim

⁹ Buhârî

¹⁰ Buhârî

¹¹ Buhârî

¹² Buhârî

¹³ Buhârî

"Bizi yediren, içiren, koruyan ve barındıran Allah'a hamd olsun. Nice koruyanı ve barındıranı olmayan kimse vardır."¹

Yan tarafını yatağına koyduğunda sağ avucunu sağ yanağının altına koyar ve şöyle duâ ederdi:

((اَللّٰهُمَّ قِنِي عَذَابَكَ يَوْمَ تَبْعَثُ عِبَادَكَ.))

"Allahım! Kullarını yeniden dirilttiğin gün beni azabından koru."²

Yine şöyle derdi:

((بِاسْمِكَ اَللّٰهُمَّ اَمُوتُ وَاَحْيَا.))

"Allahım! Senin adınla ölür ve senin adınla yaşarım."³

Sağ yanı üzerinde uyar ve şöyle duâ ederdi:

((اَللّٰهُمَّ اَسَلَمْتُ نَفْسِيْ اِلَيْكَ، وَفَوَّضْتُ اَمْرِيْ اِلَيْكَ وَوَجَّهْتُ وَجْهِيْ اِلَيْكَ
وَالْجَأْتُ ظَهْرِيْ اِلَيْكَ، رَغْبَةً وَرَهْبَةً اِلَيْكَ لَا مَلْجَا وَلَا مَنَاجَا مِنْكَ اِلَّا اِلَيْكَ،
اَمَنْتُ بِكِتَابِكَ الَّذِيْ اُنْزِلْتَ وَبِنَبِيِّكَ الَّذِيْ اَرْسَلْتَ.))

"Allahım! Nefsimi sana teslim ettim. İşimi sana havâle ettim. Yüzümü sana çevirdim. Senden ümit ederek ve korkarak sırtımı sana dayadım. Sığınmak ve sakınmak, ancak sana yönelmekle olur. İndirdiğin kitaba ve gönderdiğin peygamberine îmân ettim."

Kim bunları söyledikten sonra o gece ölürse, fitrat üzere ölmüş olur," demişti.⁴

Yine uykudan önce şöyle duâ ederdi:

((اَللّٰهُمَّ اِنَّكَ خَلَقْتَ نَفْسِيْ وَاَنْتَ تَوَقَّاهَا، لَكَ مَمَاتُهَا وَمَحْيَاها اِنْ اَحْيَيْتَهَا
فَاَحْفَظْهَا، وَاِنْ اَمَتَهَا فَاَغْفِرْ لَهَا. اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْأَلُكَ الْعَافِيَةَ.))

"Allahım! Nefsimi sen yarattın ve onu sen öldürürsün. Nefsimin ölümü ve yaşaması sana âittir. Eğer yaşatırsan onu koru, öldürürsen onu bağışla. Allahım! Senden âfiyet dilerim."⁵

¹ Müslim

² Elbâni: Sahîh-i Ebî Dâvud

³ Buhârî

⁴ Buhârî

⁵ Müslim

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Secde ve Mülk sûrelerini okumadan uyumazdı.¹ Âyetel-Kürsî'yi² ve Bakara sûresinin son iki âyetini okumayı tavsiye eder ve bu iki âyeti okuyan kimseyle, bu iki âyetin onun (geceyi ibâdetle geçirmiş, Kur'an'ın tamamını okumuş ve şeytandan korunmuş olacağı) için yeterli olacağını söylerdi.³

Şu duâları okumayı da tavsiye ederdi:

((بِاسْمِكَ رَبِّي وَضَعْتُ جَنْبِي، وَبِكَ أَرْفَعُهُ، فَإِنْ أُمِسَّتْ نَفْسِي فَأَرْحَمْهَا،
وَإِنْ أُرْسِلَتْهَا فَاخْطُفْهَا، بِمَا تَحْفَظُ بِهِ عِبَادَكَ الصَّالِحِينَ.))

"Senin isminle Rabbim, yanımı (vücudumu) bıraktım ve senin irâdenle onu kaldırırım. Ruhumu alırsan ona rahmet et. Eğer geri gönderirsen, salih kullarını koruduğun gibi, onu da koru."⁴

((اَللّٰهُمَّ عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَاطِرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، رَبَّ كُلِّ شَيْءٍ
وَمَلِيْكَهُ، اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي، وَمِنْ شَرِّ الشَّيْطَانِ
وَشَرِّكِهِ، وَاَنْ اَقْتَرِفَ عَلٰى نَفْسِيْ سُوْءًا، اَوْ اُجْرَهُ اِلٰى مُسْلِمٍ.))

"Gizli ve âşikârı bilen, göklerin ve yerin yaratıcısı, her şeyin rabbi ve meliki Allahım! Senden başka hakkıyla ibâdete lâyık hiçbir ilah olmadığına şehadet ederim. Nefsimin şerrinden, şeytanın ve şirkin şerrinden, nefsimi kötülük etmekten veya o kötülüğü bir müslümana götürmekten sana sığınırım."⁵

Allahım! İbrahim'e ve İbrahim'in âile halkına salât ettiğin gibi, Peygamberimiz Muhammed'e, onun âile halkına, eşlerine ve soyuna da salât eyle. Şüphesiz ki sen her türlü övgüye layıksın, şeref sahibisin. İbrahim'in âile halkını mübarek kıldığın gibi, Peygamberimiz Muhammed'i, onun âile halkını, eşlerini ve soyunu da mübârek kıl.

Allahım! Sevgilimiz Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i bu dünyada görmekten mahrum bıraktığın gibi, onu âhirette görmekten bizi mahrum eyleme. Bize, cennette sevgili Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e komşu olmayı, onun yüzüne bakmayı ve onunla konuşmayı nasip eyle. Bizi onun havzına ulaştırmayı ve onun mübârek ellerinden bir daha ebediyen susuzluk çekmeyeceğimiz şekilde içmeyi nasip eyle. Bizi onun şefaatine nâil eyle.

¹ Elbânî: Sahîh-i Tirmizî

² Buhârî

³ Buhârî

⁴ Buhârî

⁵ Elbânî: Sahîh-i Tirmizî

Allahım! Bizi onun sünnetine arkadaşlık etmeye, büyük-küçük her şeyde onu örnek almağa muvaffak eyle. Onu ve onun sünnetini anamızdan, babamızdan, evlâdımızdan ve bütün insanlardan daha fazla sevmeyi bize nasip eyle. Bizden yana ona en güzel şekilde ve mükâfatını çok ver. Onu, ümmetinden yana en güzel şekilde mükafatlandığıın peygamber kıl. Ona vesîle ve fazileti nasip eyle ve onu vaat ettiğın Makam-ı Mahmud'a eriştir.

Şüphesiz ki sen, va'dinden asla dönmezsin.

İÇİNDEKİLER

Önsöz.....	3
Peygamber -sallallahu alehi ve sellem-'in yaratılış özellikleri.....	8
Peygamber -sallallahu alehi ve sellem-'in gece uykudan uyanışı, abdest alışı ve geceyi ibâdetle geçişi.....	9
Peygamber -sallallahu alehi ve sellem-'in namaz kılışı.....	14
Peygamber -sallallahu alehi ve sellem-'in sabah ve akşamları okuduğu duâlar.....	26
Peygamber -sallallahu alehi ve sellem-'in yemek yemesi ve içmesi.....	31
Peygamber -sallallahu alehi ve sellem-'in giyimi, kuşamı, yürüyüşü ve bineğe binışı....	33
Peygamber -sallallahu alehi ve sellem-'in ahlâkı ve insanlarla ilişkisi.....	36
Peygamber -sallallahu alehi ve sellem-'in yaşantısı ve uykusu.....	40
İçindekiler	45

